

Spotkanie naukowe sekcji moralistów polskich

W dniach 29.04 – 01.05 1999 roku w Zakopanem odbyło się spotkanie naukowe sekcji moralistów polskich. Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu reprezentowali ks. dr hab. M. Chłopowiec, ks. dr T. Reroń i ks. dr A. Szafulski.

Tegoroczne sympozjum poświęcone było „Wyzwaniom moralnym przełomu tysiącleci” W sumie odbyły się trzy sesje robocze. W pierwszej z nich zaprezentowane zostały dwa referaty monograficzne, po których, jak i po każdym innych, odbyła się dyskusja. Pierwszy referat zatytułowany „Moralne przesłanie Wielkiego Jubileuszu” przedstawił ks. bp prof. dr Kazimierz Ryczan. Dostojny prelegent przypomniał, że Jubileusz 2000-lecia Wcielenia oprócz tego, że jest czasem dziękczynienia, jest także dialogiem, który kieruje do nas przesłanie. Płynie ono z polskiej religijności, wartości podstawowych i z wartości odczytanych przez Jana Pawła II.

W drugim z kolei referacie ks. dr Wojciech Polak podjął zagadnienie „Chrystocentrycznego charakteru wezwania moralnego” Stwierdził on, że kultura współczesna stawia przed teologią moralną trzy zasadnicze wyzwania. Wynikają one z emotywnego odniesienia człowieka do norm moralnych, separacji praw moralnych i z postawy człowieka wobec wiary. W pierwszym przypadku autor mówiąc o emotywnym postuluwał nie tylko konieczność określenia norm, ale także ważność ich uzasadnienia obowiązywalności. Z jednej bowiem strony rodzą się kontrowersje wobec osądu moralnego (problem aborcji, wojny), a z drugiej strony dyskusji towarzyszy dowolność jednostkowego przyjmowania oceny moralnej.

Drugie wyzwanie dotyczące pozytywizmu prawnego (separacji praw moralnych) autor ukazał na przykładzie odwoływania się do głosu większości jako jedyne kryterium obowiązywalności norm moralnych i budowania na nim porządku prawnego. I wreszcie mówiąc o kryzysie wiary prelegent wskazał na tendencję niewłaściwego przeżywania wiary.

Ją samą zaś nazwał postawą partykularną. W tym kontekście mówił o zjawisku „kurczenia się wiary”. Co z kolei powoduje powrót do archaicznych form kultu. Wiara staje się zatem folklorem, towarem bez znaczenia i nie daje radości.

Podczas drugiej sesji przedstawione zostały kolejne dwa referaty. Pierwszy z nich zatytułowany „Wezwanie do pojednania” przygotował i wygłosił ks. dr hab. Jan Orzeszyna. W myśl referatu wezwanie to dotyczy pojednania osobowego i społecznego. Powodzenie drugiego pojednania uzależnione jest od skuteczności pierwszego. Albowiem przebaczenie w kategorii personalnej dotyka konkretnego człowieka, ubogaca go. On z kolei pojednany z sobą i z Bogiem jest w stanie dokonać pojednania w kategoriach interpersonalnych, dotyczących innych osób i świata. W referacie tym wyraźnie brakowało obrazu rozbitego świata, który z kolei potrzebuje pojednania, a to dopiero jest wyzwaniem czekającym na realizację.

Z problematyką „Dialogu z kulturami” zmierzył się ks. dr Janusz Królikowski. Już na wstępie swego wystąpienia stwierdził on, że moralność chrześcijańska jest predysponowana do dialogu z kulturami. Jednak istnieją ciągle trudności z określeniem definicji kultury, rozumienia dialogu i pluralizmu kulturowego. Prelegent nawiązując do wypowiedzi Jana Pawła II w „Fides et ratio” wskazał na trzy główne kryteria dialogu. Pierwsze z nich to kryterium uniwersalizmu ludzkiego ducha, którego podstawowe dążenia można odnaleźć w różnorodnych kulturach. Kryterium drugie, wynikające z pierwszego, jest następujące: kiedy Kościół styka się z wielkimi kulturami nie może wyrzec się tego co zyskał dzięki inkulturacji w myśli grecko-łacińskiej. Po trzecie wreszcie, należy zważać, aby nie mylić słusznej troski o zachowanie specyfiki i oryginalności myśli z poglądem, że dana tradycja kulturowa powinna pozostać zamknięta w swej odrębności i umacniać się przez opozycję wobec innych tradycji, co byłoby przeciwstawne samej naturze ludzkiego ducha (nr 72).

I wreszcie w ramach trzeciej sesji obrad zjazdu przewidziano i przedstawiono trzy wykłady. Pierwszy prelegent, ks. prof. dr hab. Krzysztof Szczygieł w swym wykładzie pt. „Wyzwania z dziedziny bioetyki” słusznie zauważył, że bioetyka jest jednym z największych wyzwań moralnych naszych czasów. Tok zaś swej wypowiedzi zawarł w trzech punktach. Stąd też jego refleksja dotyczyła etycznych zagadnień preimplantacji (PGG), diagnostyki prenatalnej i klonowania.

Kolejny prelegent, ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż, w swoim przedłożeniu zatytułowanym „Kościół wobec konsumizmu” szeroko zarysował genezę konsumizmu. Uczynił to, zaczynając od kultury greckiej, poprzez średniowiecze i skończył na wypowiedziach Jana Pawła II. Autor ukazał zagadnienie konsumizmu w powiązaniu z teologią stworzenia, hierarchią wartości. Uwypuklił także płaszczyznę eklezjalnego spojrzenia na konsumizm i wreszcie podał moralne kryteria jego oceny.

Ostatnim referentem był ks. dr Krzysztof Jeżyna. Swój wykład pt. „Moralny wymiar nowej ewangelizacji” zamknął w trzech zagadnieniach: potrzeba i istota nowej ewangelizacji, nowa ewangelizacja jako orędzie zbawcze i wreszcie nowy człowiek podmiotem i przedmiotem nowej ewangelizacji.

Na zakończenie sympozjum, po wstępnym ustaleniu miejsca i terminu następnego zjazdu moralistów jako propozycje tematu jego obrad zgłoszono refleksję nad ośmioma błogostawieństwami (w związku z najbliższą pielgrzymką Ojca Świętego do Polski), wolność uzależnienie i wyzwolenie, znaczenie wojny pokoju i migracji (chodzi o analizę doktryn politycznych), świętowanie a etyka dnia wolnego, radość świętowania w kontekście

grzechu i nawrócenia i przesłanie Jana Pawła II ze wszystkich pielgrzymek do Ojczyzny, z którymi wchodzimy w nowe tysiąclecie.

Dziękując wszystkim uczestnikom Przewodniczący Zarządu Sekcji Polskich Teologów Moralistów Ks. Prof. Dr hab. Janusz Nagórny (KUL) podkreślił braterską i twórczą atmosferę spotkania oraz prawdziwą wolę odkrywania miejsca teologów moralistów w działalności pasterskiej Kościoła polskiego.

ks. Andrzej Szafulski